

Nr 399.

Av herr **Röing**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 190, angående godkännande av tullverkets utgiftsstater för budgetåret 1925—1926 m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 190 angående tullverkets utgiftsstater för budgetåret 1925—1926 m. m. omhandlas å sidorna 34—36 och 47 den av såväl generaltullstyrelsen som tullverkets tjänstgöringskommission väckta frågan om särskilt arvode till tullbevakningschef eller tullförvaltare, som erhållit uppdrag att vara chef för ett eller flera kustbevakningsdistrikt.

Med erkännande av att ifrågavarande uppdrag torde få anses i viss mån falla utom befattningshavarnas vanliga uppgifter anser sig statsrådet och chefen för kungl. finansdepartementet icke kunna fränkänna kravet på särskilt arvode allt fog. Man väntar sig nästan efter ett sådant uttalande att det skall följas av en tillstyrkan av förslaget ifråga, men finner i stället till sin förvåning att departementschefen utan någon som helst vägande motivering finner sig icke kunna tillstyrka detsamma.

Då nu Kungl. Maj:t frångått såväl den av riksdagen år 1922 tillsatta tjänstgöringskommissionens som generaltullstyrelsens synnerligen starkt motiverade förslag, torde det vara av nöden att framhålla de skäl, som synas tala till förmån för styrelsens förslag.

Omorganisationen av tullverket beslöts vid 1922 års riksdag. Kungl. Maj:t föreslog då bland annat att chefskapet vid kustbevakningen skulle utövas av enbart för kustbevakningen anställda personer, kustbevakningskontrollörer. Den vägande anledningen till att Kungl. Maj:t stannat vid detta förslag förklaras i Kungl. Maj:ts proposition nr 89 år 1922 vara, att detsamma förordats av 1902 års lönerogleringskommitté. Emellertid förutsatte redan denna kommitté, att, därest chefskapet överläts på tullförvaltarna, ett särskilt arvode skulle utgå. Sålunda läses å sid. 82 i nämnda proposition:

»Dessutom skulle anordningen (med s. k. kustbevakningskontrollörer) med all sannolikhet leda till besparing av statsverkets utgifter, dels till följd av noggrannare tillsyn å användningen av tullverkets till bruk vid kustbevakningen tillhandahållna tjänstemateriel, dels ock, indirekt, bland annat däri-genom, att krav må kunna förekommas från åtskilliga tullförvaltare eller andra vederbörande tullförvaltningstjänstemän att på grund av ökat arbete med kustbevakningen erhålla förbättrad löneställning antingen medelst uppflyttning å löneskalan eller genom tillerkännande av, såsom från tjänstemannahåll redan i något fall förutsatts, särskilt tillägg till ordinarie av-löningen, liksom tidigare medgivits (1900 års tullstatskommittés betänkande, sid. 193 o. f.).»

Detta Kungl. Maj:ts förslag vann emellertid icke riksdagens gillande, utan beslöt denna i stället att i enlighet med statsutskottets hemställan riket skulle uppdelas i 24 kustbevakningsdistrikt och att chefskapet inom varje distrikt skulle åläggas den därinom stationerade tullförvaltaren (respektive tullbevakningschefen) eller, där flera tullförvaltare voro placerade inom distriktet, den för uppdraget lämpligaste av dem. Enligt utskottets mening borde ur enhetlighetssynpunkt tullförvaltning, vars föreståndare sålunda anförtroddes särskilt chefskap, omhänderhava icke blott de administrativa utan även de kamerala bestyren rörande all kustbevakningspersonal inom det kustbevakningsdistrikt, över vilket tullförvaltningsföreståndaren utövade chefskapet. Den organisation av det lokala chefskapet, som utskottet föreslagit, förutsatte, att tullförvaltningsföreståndare, vilken tilldelades uppdrag såsom chef för kustbevakningsdistrikt, ej ägnade mindre tillsyn åt den yttre än åt den inre honom underlydande bevakningen.

Vid frågans behandling i såväl statsutskottet som riksdagen förutsattes, att överlåtandet av befäl över kustbevakning åt ifrågavarande tjänstemän kunde föranleda, att särskild ersättning härför borde beredas dem.

Såsom framgår av ovanstående resumé över frågans behandling i riksdagen togs vid bestämmandet av tullförvaltarnas avlöningsförmåner ej hänsyn till deras uppdrag som kustbevakningschefer, enär enligt kungl. propositionen chefskap över kustbevakningen ej skulle åligga dem. Vid sin ändring av propositionen tog ej heller statsutskottet någon hänsyn härtill, enär det, såsom ovan nämnts, förutsattes, att krav på särskilt arvode härför skulle resas.

1902 års löneregeringskommitté åberopade emellertid som skäl för tullförvaltarnas nedflyttning i lönegrad bland annat deras befrielse från chefskapet över kustbevakningen, en befrielse som dock för en stor del av dem uteblev.

Då, såsom också generaltullstyrelsen anført, ett särskilt uppdrag ålagts tullbevakningscheferna och en del tullförvaltare utöver dessa tjänstemän tillkommande övriga tjänsteåligganden, efter vilkas omfång och beskaffenhet deras avlöning bestämts, låg det sedan i de enligt riksdagens beslut tillsatta sakkunnigas, tullverkets tjänstgöringskommissions hand att de föreslå de åtgärder som borde vidtagas för att rättvisa skulle beredas dessa tjänstemän. Såsom av föreliggande proposition, *sid. 35*, framgår anser tjänstgöringskommissionen, att kustbevakningschefska — i motsats till gränsbevakningschefska — icke böra inverka på en tullförvaltartjänsts klassificering, då sådant uppdrag icke vore bundet vid respektive förvaltning, utan hade personlig karaktär. I sitt förslag till tullförvaltartjänsternas klassificering, vilket överensstämmer med Kungl. Maj:ts nu föreliggande, tager kommissionen icke hänsyn till nämnda chefska utan föreslår att ersättning för kustbevakningschefska bör beredas genom särskilt arvode, beräknat efter vederbörande distrikts särskilda fordringar på kustbevakningschefen.

I detta förslag har generaltullstyrelsen till alla delar instämt, i det att den därom yttrar (*sid. 36*):

»Befålet över en ofta ganska talrik kustbevakningspersonal innebure redan

i och för sig och under vanliga förhållanden särskilt ansvar och särskilda göromål. Under de senaste åren hade emellertid, såsom allmänt vore känt, den olovliga införseln, framför allt av spritdrycker, i hög grad ökat; och organiserandet av kampen mot denna olovliga införsel, som måste betraktas såsom ett mycket allvarligt samhällsont, hade väsentligt ökat ansvaren och göromålen för de tjänstemän, som beklätts med befäl över kustbevakningen. Resultatet av denna kamp vore givetvis i hög grad beroende av det nit och intresse, vederbörande ägnade däråt. Det ville därför synas styrelsen, att beredandet av en särskild ersättning åt dem för ifrågavarande uppdrag icke blott vore en åtgärd av billighet och rättvisa utan även skulle utgöra en välförtjänt uppmuntran till ökat nit i deras ifrågavarande arbete till det allmännas bästa.»

Alldeles bortseende från alla dessa sakkunniga och myndigheter, nämligen 1902 års lönerogleringskommitté, 1922 års statsutskott och riksdag, tullverkets tjänstgöringskommission och generaltullstyrelsen har statsrådet och chefen för finansdepartementet icke ansett sig kunna framlägga proposition i frågan, enär »förändringen av befattningshavarnas tjänsteåligganden icke synes honom vara av den betydelse, att den med nödvändighet skall medföra en ökning av befattningshavarnas löneförmåner».

Den korta tid, som stått statsrådet till buds för bedömande av de mångskiftande frågor som äro förknippade med tullverkets stater, är enda förklaringen till att detta spörsmål ej blivit föremål för den ingående prövning, som helt säkert skulle skingrat statsrådets tveksamhet att framlägga förslag i denna fråga. Såsom några exempel från västkusten på den ofantligt ökade arbetsbörda, som ålagts tullförvaltningscheferna genom kustbevakningschefskapet, vill jag nämna, att chefen för 22:dra kustbevakningsdistriktet, tullbevakningschefen i Göteborg, har under sitt befäl 15 kustbevakningsposteringsar med sammanlagt 60 man, chefen för 23:e kustbevakningsdistriktet, tullförvaltaren i Lysekil, 10 kustbevakningsposteringsar och 1 tullkryssare med sammanlagt 39 man och chefen för 24:de kustbevakningsdistriktet, tullförvaltaren i Strömstad, 11 posteringsar och 1 tullkryssare med sammanlagt 37 man. I dessa stora distrikt skall kustbevakningschefen övervaka bevakningsanordningarnas effektivitet och tillse att desamma lämpas efter tilläventyrs ändrade förhållanden samt hålla hand över att ej något brister i samarbetet mellan den yttre och den inre bevakningen. Vidare bör han minst en gång varje kvartal besöka underlydande posteringsar för att dels vinna underlag för sitt omdöme om bevakningsanordningarnas effektivitet och dels komplettera den tillsyn å personalen som utövas av underbefälet. Han har att avgiva förord vid tjänstetillsättningar, bevilja tjänstledigheter, verkställa inkallning av extra personal, handlägga avlönings- och beklädnadsfrågor, hava tillsyn över tullverkets inom distriktet belägna fastigheter samt tillse, att kustbevakningens materiel hålles i behörigt skick, det icke minst viktiga, särskilt då man tager i betraktande det dyrbara materiel, som på senare åren måst anskaffas.

Efter denna granskning av vad tullbevakningschefernas och tullförvaltarens chefskap över kustbevakningen verkligen innebär, bör det icke förvåna, att jag kommit till en motsatt åsikt till statsrådet och chefen för finansdepartementet, nämligen att synnerliga skäl tala för att förändringen av dessa befattningshavares tjänstäligganden äro av så stor betydelse, att de med nödvändighet böra medföra en ökning av deras löneförmåner.

Jag anser mig därför tillfullo kunna instämma med ordföranden i Sveriges allmänna tulltjänstemannaförening, som i ett yttrande till generaltullstyrelsen skriver:

»I våra dagar, då det offras miljoner för att kunna hindra smugglingstrafiken, måste det betraktas som högst egendomligt att de, som i stor utsträckning skola leda kampen mot smugglarna och på vilkas nit och intresse framgången i denna kamp således i ej ringa mån beror, lämnas utan någon som helst ersättning för detta ökade arbete, som pålagts dem. Det synes som om kustbevakningscheferna i stället bort tilldelas ett årligt arvode för att på så sätt spurras till ytterligare nit och intresse vid fullgörandet av den krävande kustbevakningschefstjänsten.»

På grund av det anförda hemställes att riksdagen i enlighet med tullverkets tjänstgöringskommissions och kungl. generaltullstyrelsens förslag ville besluta,

att till tullbevakningschef eller tullförvaltare, som erhållit uppdrag att vara chef för ett eller flera kustbevakningsdistrikt, måtte efter Kungl. Maj:ts bestämmande få såsom ersättning för berörda särskilda uppdrag utbetalas ett årligt arvode, högst 800 kronor; samt att för sådant ändamål måtte i staten för budgetåret 1925—1926 under titel »avlöningar till ordinarie tjänstemän» vid tullstaten uppföras ett förslagsanslag av 12,000 kronor.

Stockholm den 15 april 1925.

Erik Röing.